

**Europaudvalget****Den Økonomiske Konsulent**

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 4. marts 2010

Notat om Danmarks Konvergensprogram 2009**Sammenfatning**

Konvergensprogrammet indeholder de krav der stilles til finanspolitikken i overensstemmelse med reglerne i EU's stabilitets- og vækstpagt om underskuddets størrelse frem til 2013. Hertil kommer regeringens 2015-plan om balance på den offentlige saldo i 2015.

For at nå målet om balance (strukturelt) i 2015 kræves, at finanserne styrkes med 1,8 pct. af BNP. **Det svarer til en konsolidering på ca. 31 mia. kr. i perioden 2011-15.**

I 2010 ventes som udgangspunkt et underskud på de offentlige finanser på 5½ pct. af BNP. Det forventes at medføre en henstilling fra EU om at nedbringe underskuddet til under 3 pct. af BNP senest i **2013** gennem initiativer, der styrker den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP. Henstillingen vurderes at kræve konsolideringstiltag på **ca. 24 mia. kr.** i perioden 2011-13. Efterlevelse af EU-henstillingen bidrager således med ¾ af den krævede konsolidering for at nå 2015 målet i regeringens 2015-plan.

Det fremgår af Konvergensprogrammet, at konsolideringen i perioden 2011-2013 skal foretages på **udgiftsområdet.**

1. Indledning

Konvergensprogrammet udarbejdes i henhold til EU's Stabilitets- og Vækstpagt. I henhold til EU's forordninger udarbejder **eurolandene stabilitetsprogrammer** og **EU-landene uden for euroen konvergensprogrammer** for landenes overholdelse af EU's budgetregler. Rådet afgiver en udtalelse om hvert lands program på basis af en henstilling fra Kommissionen og efter drøftelse i Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC).

Notatet beskriver -meget- kort hovedpunkterne i regeringens konvergensprogram.

2. Konvergensprogrammet

Tabel 1 nedenfor illustrerer udviklingen i det faktiske og strukturelle underskud uden nye initiativer.

Tabel 1. Faktiske og strukturelle saldo uden nye initiativer

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo (mia. kr. 2010-niveau)	-50	-94	-79	-71	-56	-42	-31
Saldo (pct. af BNP)	-3	-5,5	-4,4	-3,9	-3,1	-2,3	-1,8
Strukturel saldo (pct. af BNP)	0,6	-1,7	-1,3	-1,6	-1,4	-1,6	-1,8

*Anm.: Den **strukturelle saldo** svarer til den faktiske saldo skønsmæssigt **renset** for virkningerne på de offentlige finanser af konjunkturudsving og andre midlertidige forhold*

Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2009

Det centrale finanspolitiske sigtepunkt i Konvergensprogrammet (KP) er balance på de offentlige finanser i 2015 (strukturelt) i overensstemmelse med 2015-planen fra 2007. Balance i 2015 vil, ifølge KP, bremse gældsopbygningen og medfører, at finanspolitikken kan opfylde kravet om finanspolitisk holdbarhed, som indgår i 2015-planen.

Med udsigt til et underskud på 5½ pct. af BNP i år ventes det, at Danmark i løbet af 2010 – i overensstemmelse med EU's Stabilitets- og Vækstpagt – vil komme ind i **proceduren for uforholdsmæssigt store underskud og modtage en henstilling** fra EU's økonomi- og finansministre om at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden for en kortere årrække (senest 2013).

Med afsæt i Stabilitets- og Vækstpagtens regler og praksis – og særligt de henstillinger, som andre lande har modtaget indtil nu – vil henstillingen **formentlig** anbefale Danmark at gennemføre initiativer, som indebærer en forbedring af den **strukturelle saldo** på i alt 1½ pct. af BNP, dvs. med ½ pct. af BNP om året i gennemsnit i årene **2011-2013**.

Der er ikke krav om, hvordan stramningerne fordeles over årene, og henstillingerne kan efterfølgende blive ændret, hvis den økonomiske udvikling er mindre gunstig end ventet.

Henstillingen vil i givet fald være på linje med den henstilling, **Tyskland** har modtaget i december 2009 og svarer til minimumskravet i Stabilitets- og Vækstpagten til årlige budgetforbedringer for lande med store underskud.

Kravene til konsolidering vil i så fald være mindre end for langt hovedparten af de øvrige lande i EU, som er under proceduren.

3. Antagelser om finanspolitikken i Danmark

Der er ikke truffet politisk beslutning om, hvilke konkrete instrumenter der skal anvendes til den nødvendige konsolidering, eller deres indfasning. **Tilpasningen de nærmeste år vil imidlertid ligge på de offentlige udgifter, herunder det offentlige forbrug**, skriver regeringen i KP.

Desuden er det **offentlige forbrug** steget mere end forudsat i de mellemfristede planer fra 2001 og frem og udgør en større andel af BNP end nogensinde før. Med den udgiftsvækst frem mod 2015, der hidtil har været forudsat, ligger de offentlige forbrugsudgifter godt 1 pct. af BNP **over** det mellemfristede pejlemærke på 26½ pct.¹ af BNP i 2015, som indgår i 2015-planen. **Udgifterne til offentligt forbrug i 2010 er 13¼ mia. kr. højere end forudsat i 2015-planen fra 2007.**

I Konvergensprogrammet er der indregnet konsolidering af de offentlige finanser, således at der er balance i 2015 (strukturelt), og den **ventede** henstilling fra EU hermed samtidig indfris. Dermed er det økonomiske forløb både i overensstemmelse med retningslinjerne for Konvergensprogrammerne frem til 2013 og de overordnede mål for finanspolitikken, som er meldt ud i 2015-planen.

De finanspolitiske antagelser i Konvergensprogrammet indebærer, at de offentlige finanser konsolideres med **ca. 31 mia. kr.** (i 2010-niveau) frem mod 2015. Heri er indregnet en reduktion af de samlede offentlige udgifter på 24½ mia. kr. i forhold til de rammer, som indgik i Konvergensprogrammet fra 2008. **Mindreudgifterne på de 24½ mia. kr. er som en beregningsteknisk antagelse proportionalt fordelt på offentligt forbrug og andre offentlige udgifter.** De 24½ mia. foreslås opnået i perioden 2011-2013.

¹ Af konjunkturrenset BNP

Der er blandt andet forudsat real nul-vækst i det offentlige **forbrug** i årene 2011-2013 (og $\frac{3}{4}$ pct. i 2014 og 2015). Det svarer til en mindreudgift på ca. 13½ mia. kr. i forhold til den forudsatte realvækst i KP08 for årene 2011-13. Mindreudgiften skal blandt andet ses i lyset af, at udgifterne til offentligt forbrug i 2010 som nævnt er 13¼ mia. kr. højere end forudsat i 2015-planen fra 2007.

Endelig er det forudsat, at den del af reformkravet i 2015-planen, som endnu ikke er udmøntet, indfris frem mod 2015. Det er dermed beregningsteknisk forudsat, at nye initiativer samlet forøger **beskæftigelsen** i et omfang, som styrker de offentlige financers holdbarhed med yderligere ca. 7 mia. kr. Med de 24½ mia. kr. i konsolidering frem til 2013 og de 7 mia. kr. yderligere, opnås de 31 mia. kr. i 2015.

I **tabel 2** nedenfor er vist forløbet med nye initiativer.

Tabel 2. Faktiske og strukturelle saldo med nye initiativer

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo (mia., kr. 2010-niveau)	-50	-94	-75	-57	-33	-15	ca. 0
Saldo (pct. af BNP)	-3	-5,5	-4,2	-3,2	-1,9	-0,8	0
Strukturel saldo (pct. af BNP)	-0,6	-1,7	-1	-0,7	-0,2	-0,1	0
<i>Anm.: Den strukturelle saldo svarer til den faktiske saldo skønsmæssigt rensset for virkningerne på de offentlige finanser af konjunkturudsving og andre midlertidige forhold.</i>							

Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2009

Der ses af tabellen, at med 24½ mia. i konsolidering frem til 2013, er underskuddet på 1,9 pct. i 2013 (altså uden de 3 pct.) og i 2015 er der balance med yderligere 7 mia. kr. i konsolidering.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602)
Mette Bjerrum Koch (5537)